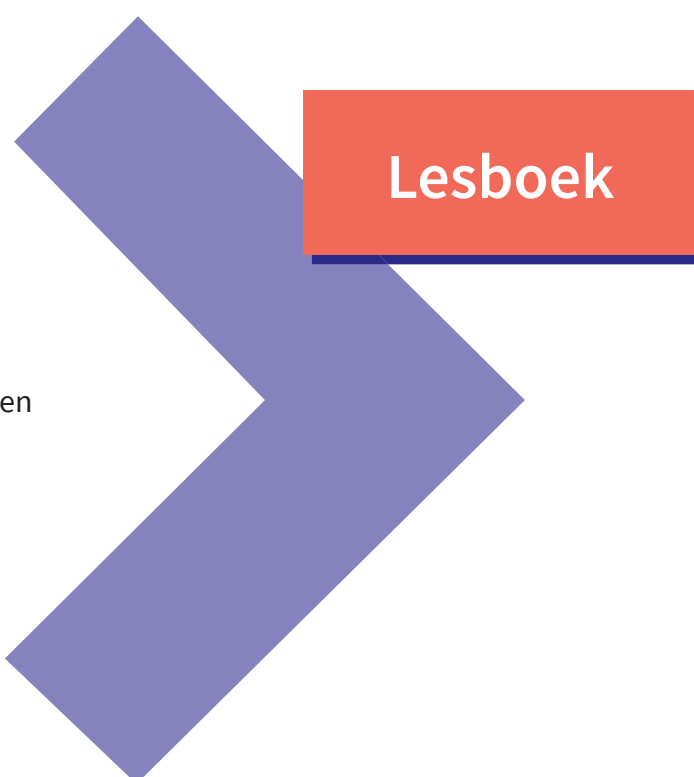

Port Safety & Security

Lesboek

Ingrid Meuwissen

Colofon

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenstellers en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden op onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

De uitgever meent alle rechten van afbeeldingen te bezitten of daar afspraken over te hebben gemaakt. Indien rechthebbenden toch een opmerking hebben, kunnen zij zich tot de uitgever wenden.

ISBN

9789493252448

© 2022, Smart Educational Tools

Geschreven door Ingrid Meuwissen, Meuwissen Advies BV/Port Security Center

Adresgegevens

Smart Educational Tools, onderdeel van eX:plain
Disketteweg 6
Postbus 1230
3800 BE Amersfoort
www.smarteducationaltools.nl

September, 2022

Inhoud

Algemeen	8
1 De haven	12
Inleiding	12
1.1 De haven (port) en havengerelateerd gebied	12
1.2 Wat gebeurt er in een haven?	13
1.3 De verschillende typen terminals	15
1.4 Wie komt u tegen in de haven?	22
2 De ISPS-code	28
Inleiding	28
2.1 Het belang van de (zee)scheepvaart	28
2.2 Maritieme veiligheid	29
2.3 Verenigde Naties	30
2.4 Maritieme beveiliging	31
2.5 De ISPS-code in Europa	33
2.6 De Havenbeveiligingswet (HBW)	35
3 Criminaliteit in de haven	40
Inleiding	40
3.1 Ongeoorloofde acties	41
4 Beveiliging van de havenfaciliteit	50
Inleiding	50
4.1 Certificering van havenfaciliteiten	51
4.2 Het behoud van het certificaat	55
4.3 Certificering van schepen	56
4.4 ISPS-veiligheidsniveaus	60

5	Betrokken partijen	68
	Inleiding	68
5.1	Bevoegde autoriteiten voor de maritieme beveiliging	68
5.2	Port Security Officer (PSO)	72
5.3	Port Facility Security Officer (PFSO)	73
5.4	Personeel van de havenfaciliteit	73
5.5	De havenbeveiliging	74
5.6	De Koninklijke Marechaussee (KMAR)	75
5.7	Zeehavenpolitie (ZHP)	76
5.8	Douane	77
5.9	Rijkswaterstaat	78
5.10	Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)	78
5.11	Nederlandse Kustwacht (KWC)	78
5.12	De reder(ij)	79
5.13	Company Security Officer (CSO)	80
5.14	Ship Security Officer (SSO)	82
5.15	Recognized Security Organization (RSO)	83
6	Toezicht en surveillance in de haven	88
	Inleiding	88
6.1	De beveiligingsronden	89
6.2	Fysieke maatregelen	92
7	Controle van personen en goederen	102
	Inleiding	102
7.1	Controle van personen	103
7.2	Controle van voertuigen, lading en scheepsvoorraden	114

8	Dreigingen in de haven	126
	Inleiding	126
8.1	Drones	127
8.2	Wet wapens en munitie (WWM)	129
8.3	Bommeldingen en bomdreigingen	132
8.4	Improvised Explosive Devices (IED)	135
9	Informatiebeveiliging	140
	Inleiding	140
9.1	Rol van de havenbeveiliging bij informatiebeveiliging	142
10	Alarmopvolging en ontruimen	146
	Inleiding	146
10.1	Het bedrijfsnoodplan/calamiteitenplan	147
10.2	Scheepsveiligheidsalarm (SSAS)	149
10.3	Het ontruimingsplan	151
10.4	Communicatiemiddelen	154
10.5	Wat te doen als het gevaar voorbij is	156

De haven

H1

H1 De haven

Leerdoelen

- Weten wat er onder een haven en ‘havengerelateerd gebied’ wordt verstaan
- Weten wat er in een haven gebeurt
- Het verschil tussen lading en (scheeps)voorraden kennen
- Weten wat een terminal is en de verschillende typen terminals kennen
- De verschillende typen schepen kennen en weten wat zij vervoeren
- Weten wat het havenbedrijf en de havenmeester doen
- Weten wat havendienstverlening is en wat de taak van de loods, de sleepboot en de vletterlieden daarbij is
- Weten wat de bemanning van het schip is

Inleiding

Dit keuzedeel heet Port Safety & Security. Met andere woorden: veiligheid (safety) en beveiliging (security) in de haven (port). Als u als havenbeveiliging gaat werken, is het van belang dat u weet wat er wordt bedoeld met de haven en wat er daar gebeurt. In dit hoofdstuk komt dit aan bod.

1.1 De haven (port) en havengerelateerd gebied

Een haven is ‘elk uit land en water bestaand gebied, met werken en voorzieningen ten behoeve van het commercieel vervoer over water (zee)’.

Een haven is dus een stuk land dat aan het water ligt en dat zo is ingericht dat het gebruikt kan worden voor vervoer van goederen en personen over water. Dat betekent dat er kades, pieren en kranen zijn. Er komen schepen, vrachtwagens, treinen en mensen aan en er zijn bedrijven gevestigd die goederen ontvangen, produceren, opslaan en versturen.

Havengerelateerd gebied is een 'in de directe omgeving van een haven gelegen gebied of object, waarvan verstoring van directe invloed is of kan zijn op de veiligheid van een werk of voorziening ten behoeve van het commercieel vervoer over water'. Het gaat hier bijvoorbeeld om pieren, sluizen, gemalen, bruggen en ankerplaatsen.

1.2 Wat gebeurt er in een haven?

Een haven wordt gebruikt voor het commercieel vervoer over water. Dit betekent dat er in een haven geld verdiend wordt met het per schip vervoeren van goederen en personen. Deze goederen en personen noemen we de lading van het schip. Het aan boord brengen en van boord halen van lading noemen we het laden/lossen van een schip.

Voor het vervoer over water worden schepen gebruikt. We maken hierbij onderscheid tussen zeeschepen, binnenvaartschepen en coasters. Zeeschepen varen over zee; ze zijn zeewaardig. Binnenvaartschepen zijn niet geschikt om over zee te varen en vervoeren daarom alleen personen en goederen over binnenwateren zoals rivieren, kanalen en beschutte wateren. Coasters varen vooral in de kustgebieden.

Omdat schepen vaak langere tijd op zee of onderweg zijn, moet het schip voorraden voor de bemanning en onderhoudsmiddelen voor het schip meenemen. Hieraan verdient het schip geen geld (ze zijn dus geen lading), maar ze zijn wel noodzakelijk om het schip te kunnen laten varen. Bijvoorbeeld etenswaar of onderdelen, gereedschap en onderhoudsmaterialen voor het schip en de opvarenden (een ander woord voor de bemanning en passagiers).

De goederen die aan boord van een schip gaan om gebruikt of verbruikt te worden door de bemanning of het schip noemen we scheepsvoorraden. Het aan boord brengen van scheepsvoorraden noemen we scheepsbevoorrading. Schepen moeten natuurlijk ook brandstof tanken. Dit noemen we in de scheepvaart bunkeren.

Een schip moet zich 24 uur van tevoren (of uiterlijk bij vertrek uit de vorige haven) melden bij de haven waar het schip naartoe vaart om te laden, lossen of bevoorraden. Dit is nodig omdat het schip veilig de haven in moet kunnen varen en er voldoende ruimte en personeel moet zijn om het schip te ontvangen.

Als het schip in de haven aankomt, meert het af aan een kade, aanlegsteiger, pier of op een ankerplaats. Meerdere schepen worden via een meerplan afgemeerd in de haven. In het meerschema staat ingetekend hoe de trossen van een bepaald schip worden vastgelegd.

De trossen zijn de lijnen waarmee het schip wordt vastgelegd. Deze trossen worden door de vletterlieden vanaf het schip naar de wal gebracht, waar ze worden vastgelegd aan een paal. Op het water worden ze vastgelegd aan palen of boeien. Het uiteinde van de werplijn van de tros is vaak verzwaard met een zogeheten keesje, zodat het gemakkelijker is de tros verder te gooien en te vangen.

Handig om te weten is dat aan boord van een schip andere termen voor links en rechts worden gebruikt, zodat ook op open zee duidelijk is welke kant bedoeld wordt. Bakboord (port) is de linkerzijde van het schip, gezien vanaf de brug richting de boeg. Stuurboord (starboard) is de rechterzijde van het schip, gezien vanaf de brug richting de boeg. Er is een handig ezelsbruggetje om dit te onthouden: in bakboord zit de k, die ook in links zit, in stuurboord zit de r die ook in rechts zit. Bij het bepalen van links en rechts sta je altijd met je neus naar de neus van het schip en met je rug naar de stuurhut.

Als het schip eenmaal vastligt in de haven, wordt er een loopplank (gangway) uitgelegd of loopbrug gebruikt zodat het schip betreden kan worden.

Het bedrijf waar goederen of personen geladen/gelost worden of schepen bevoorrad, noemen we een terminal. Er zijn verschillende soorten terminals, afhankelijk van de lading die er wordt op- en overgeslagen. Terminals kunnen ook een combinatie van deze goederen overslaan of activiteiten ontplooiën. In dat geval spreken we van een combinatieterminal of multipurpose terminal. Op de verschillende typen terminals kom je ook verschillende soorten voertuigen tegen. We behandelen de verschillende typen terminals in de volgende paragraaf.

1.3 De verschillende typen terminals

Passagiersterminal

Een schip dat meer dan 12 passagiers vervoert, is een passagiersschip. Passagiersschepen zijn herkenbaar aan de vele ramen en de hoge ligging in het water. Wanneer een terminal passagiersschepen ontvangt, spreken we over een passagiersterminal of ferryterminal. Van alle terminals zijn de passagiersterminals het drukste. Passagiers en hun bagage moeten vaak gecontroleerd worden, als ze uit een ander land komen. Net als op Schiphol. Ook zullen er veel scheepsvoorraden worden aangevoerd.

Schepen die geen passagiers vervoeren, noemen we vrachtschepen.

Als een schip zich op hoge snelheid kan voortbewegen spreken we over een hogesnelheidsvaartuig.

